

Regjeringen.no

Innlegg under et miniseminar om europapolitisk arbeid

Tale/artikkel | Dato: 28.01.2016 | [Utenriksdepartementet](#)

(<http://www.regjeringen.no/no/dep/ud/id833/>)

Av: [Statssekretær Elsbeth Tronstad](#)

(http://www.regjeringen.no/no/dep/ud/org/pol_ledelse/vh_ledelse/et/id2424424/)

Statssekretær Elsbeth Tronstads innlegg under Østlandssamarbeidets miniseminar 28. januar om norsk europapolitikk, Europapolitisk forum og betydningen av godt samarbeid mellom nasjonalt og regionalt nivå.

Ambassadør, kjære alle deltakere på seminaret. Tusen takk for invitasjonen.

Fire tema i dette innlegget:

- Norsk europapolitikk
- Norden i Europa
- Et Europa i omstilling – hva kreves?
- Sammen er vi sterke

1. Norsk europapolitikk

- Regjeringen bygger sin europapolitikk på den eksisterende tilknytningsformen til EU: EØS-avtalen, Schengen-samarbeidet og en rekke andre bilaterale avtaler og samarbeidsformer.

- Innenfor disse rammene bygger vår tilnærming på to grunnsetninger – å ta vare på det vi har, samt å utnytte de mulighetene vår tilknytningsform gir på best mulig måte!
- I det første ligger at vi må passe på, verdsette og vedlikeholde dagens tilknytningsformer – i første rekke EØS-avtalen og dets regelverk. Dette innebærer at vi må sørge for at vår deltakelse i det indre marked skjer på så like vilkår som mulig med resten av EØS-området. Det er derfor en sentral målsetting for regjeringen å redusere det såkalte etterslepet av vedtatte EU-rettsakter som ikke er tatt inn i EØS-avtalen.
- Når det gjelder den andre målsettingen – å bli flinkere til å påvirke EUs politikk- og regelverksutforming – må vi være åpne om det faktum at mye av den politikken, og det regelverket, som berører oss blir diskutert og votert i fora hvor vi ikke er til stede.
- Dette betyr imidlertid ikke at vi står uten muligheter. Vi deltar på lik linje med EUs medlemsland i viktige deler av forberedelsene til ny lov- og regelgeving, og vi er også med i de mer politiske diskusjonene om retningen for det europeiske samarbeidet innenfor viktige områder som klima, energi, digitalisering og regulering av arbeidslivet, for å nevne noen.
- Vi har sett at det har vært behov for bedre koordinering innad i regjeringen og større politisk fokus på de sakene som er under utvikling i EU – og med egen statsråd med særlig ansvar for EØS- og EU-saker og for at vi har signalisert et taktskifte i vårt arbeid med å medvirke i EUs politikkutforming.
- Vi må som alle andre prioritere. Men det er stor grad av sammenfall, mellom de fem hovedsatsingsområder i regjeringens europastrategi, og de 10 som ligger til grunn for EUs og Junkerkommisjonens arbeid. Våre fem er
 - 1) økt vekst og konkurranseevne,
 - 2) høyere kvalitet i forskning og utdanning,
 - 3) en ambisiøs klima- og energipolitikk,
 - 4) økt sikkerhet og
 - 5) en helhetlig migrasjons- og flyktningpolitikk.
- Vi har jobbet intenst med arbeidsprogrammet for 2016 for samarbeidet med EU å angi hvor og hvordan vi kan bidra inn mot de prosessene som pågår på EU-siden. En viktig utvikling er at vi nå er ferdig med å forhandle om rammene

for EØS-midlene i neste periode (fra 2014-2021), og at vi i løpet av 2016 kan begynne å forhandle med mottakerlandene om gjennomføringen.

- MEN, alt godt EØS-arbeid starter hjemme; med gode og tette fora for dialog. Det lokale engasjement er viktig. Deres innspill teller.

2. Norden i Europa

- Utgangspunktet er at de nordiske land er viktige for hverandre.
- Våre nordiske naboland ligger helt i toppskiktet på den europeiske innovasjonsskalaen. Danmark og Sverige er blant de land som har kommet lengst i grønn omstilling. For Norge kan Norden være et godt eksempel som viser vei for realisering av lavutslippssamfunn/regioner som kombinerer grønn konkurransevne med høyt velferdsnivå.
- Regjeringen legger derfor stor vekt på det nordiske samarbeidet for å fremme innovasjon, grønn omstilling og konkurransekraft. «Norden i omstilling» vil bli en av hovedprioriteringene for det norske formannskapet i Nordisk Ministerråd i 2017.
- Finland har i sitt formannskapsprogram i Nordisk Ministerråd i 2016 et eget kapittel kalt «Mer nordisk nytta i EU». Vi ønsker å bygge videre på denne dimensjonen i 2017 for å oppnå enda mer synergi mellom det nordiske og europapolitiske samarbeidet, et "Norden i Europa" som vil være helt i tråd med oppfølgingen av strategien for samarbeidet med EU.
- Vi ønsker også mer bruk av fellesnordiske innspill til europeisk politikktutforming i tidlig fase. Gjennom aktiv bruk av nordiske eksempler kan vi påvirke europeisk politikktutvikling på viktige områder hvor vi har fellesnordiske interesser. For det grønne skiftet er «*Green Growth Group*» ett eksempel på nordisk dialog. Erfaringer fra annet programsamarbeid og det regionale Interreg-samarbeidet er det også viktig å bygge på.
- Det vil være en målsetning å synliggjøre at EØS-midlene 2014-2021 støtter opp om fellesnordiske prioriteringer i Baltikum, Østersjøregionen, sentral- og Øst-Europa.
- La meg utvide dette litt: *Tyskland* er en sentral aktør i Europa og viktig for Norge og Norden. Østlandssamarbeidet har vært og er en aktiv bidragsyter til strategien - spesielt i forhold til regionalt samarbeid og den avtalen som dere

har med delstatsmyndighetene i Schleswig-Holstein. Tysklands engasjement - både regionalt og nasjonalt - i Østersjøregionen er en del av dette.

3. Et Europa i omstilling – hva kreves?

La meg så se litt på de utfordringer vi står overfor

- Vi er inne i en prosess med omstilling, ikke bare som følge av fallende oljepris, men ikke minst, en ny teknologisk revolusjon. Noen kaller den Industri 4.0 og en fjerde generasjon i den industrielle utvikling. Vi kan være stolte over resultatene fra klima-toppmøte i Paris. Ambisiøse mål med konkret utslippsmål, som skal oppdateres hvert 5. år.
- Som viktig element i det grønne skifte har vi fått Kommisjonens forslag til ny sirkulær økonomi-pakke (kretsløpsøkonomi) fra desember 2015. Sentrale tema er avfall, gjenvinning, mv. og der kommune- og fylkes-Norge sitter helt sentralt for å gjennomføre krav som kommer. En ting er økonomiske insitamenter til å få til et skifte, men spørsmålet til dere er hvordan vi kan jobbe sammen formentalt å tenke nytt. Informasjon til elevene i skolen, til innbyggerne, hvordan bidra i det daglige. De små skritts vei.
- For å kunne møte de utfordringene vi nå ser, må en bygge på det gode samarbeidet vi har, og forsterke dette. På mange av områdene er ikke bare kommuner- og fylkeskommuner passive mottakere av hva som kommer, men sentrale aktører for å kunne lykkes.

4. Sammen er vi sterke

- Mye av EU/EØS-arbeidet krever forståelse hos ledelsen i kommuner og fylkeskommuner over de muligheter som ligger i EU/EØS-arbeidet, og da spesielt på programsiden. Det vil være viktig å følge opp den dialogen vi har hatt med fylkesordførere, fylkesrådmenn og næring- og plansjefer for å se hvilke muligheter som åpnes via programmene.
- Vi arbeider nå med å sette tema opp på viktige møteplasser for regjeringen. Temaet kommer opp som underpunkt på Regjeringens kontaktkonferanse 12. april. Vi arbeider også for å synliggjøre Horisont 2020 på Regjeringens omstillingskonferanser om framtidens transportløsninger, framtidens digitale hverdag og havet som framtidens spiskammer og medisinskap, i april/mai.

- Vi har hatt stor nytte av at fylkeskommunene har en stab som kjenner *Interreg* og vi har prøvd å benytte den som et springbrett over til EUs innovasjons- og forskningsprogram - Horisont 2020.
- Forskningsrådet arbeider også med en regional satsing fra 2017. Forskningsrådet har også støttet opp om EU-nettverk, både regionalt som for EU-nettverk Viken og for tematiske nettverk. Så langt har 8 nettverk blitt støttet, og etter våre signaler er dette i ferd med å dobles.
- Samarbeid i *Østersjøregionen* gir muligheter som Østlandssamarbeidet er aktivt engasjert i, særlig gjennom EUs Østersjøstrategi med norsk engasjement i Interreg-program og prosjekter for å forbedre miljøtilstanden, ren maritim transport og økonomisk og sosial utvikling.
- Gjennom deltakelsen i Østersjørådet er Norge engasjert i et bredere samarbeid som også omfatter Russland og tilstøtende regioner, som Nordlig dimensjon og Barentsregionen.
- Gjennom *EØS-midlene* har vi et unikt verktøy for å styrke samarbeidet mellom Norge og de 15 mottakerlandene. Gjennom flere perioder med EØS-midler har både norske kommuner og fylkeskommuner tatt aktivt del i prosjektsamarbeid innen ulike sektorer. Som et eksempel Oslo kommune sitt kommunesamarbeid i Romania om sosial inkludering av rom. KS er inne som en norsk strategisk programpartner som dekker områder blant annet for utsatte barn og unge og miljøvern.
- Vi forventer at avtalen om EØS-finansieringsordningen med EU vil bli signert i løpet av våren. Så snart denne er signert vil alle programområdene bli lagt ut på en webbasert høring og her håper vi dere vil ta dere tid til å delta og gi oss gode innspill.

Til slutt;

Vi setter stor pris på kontakten med Østlandssamarbeidet. Det er viktig at vi deler våre erfaringer og spiller hverandre gode. Dette seminaret vil bidra til det.

Utenriksdepartementet

TEMA

Europapolitikk

EØS

Regjeringen.no

Ansvarlig for Utenriksdepartementets sider:

Ansvarlig redaktør: Frode O. Andersen

Nettredaktør: Johan T. Jensen

Postadresse: Boks 8114 Dep., 0032 Oslo

E-post: post@mfa.no

Ansatte i UD: Depkatalog

Organisasjonsnummer: 972 417 920